

مشاوره تحصیلی هپوا

تخصصی ترین سایت مشاوره کشور

مشاوره تخصصی ثبت نام مدارس ، برنامه ریزی درسی و آمادگی
برای امتحانات مدارس

برای ورود به صفحه مشاوره مدارس کلیک کنید

برای ورود به صفحه نمونه سوالات امتحانی کلیک کنید

تماس با مشاور تحصیلی مدارس

۹۰۹۹۰۷۱۷۸۹

تماس از تلفن ثابت

هیوا تخصصی تربیت معلیت مشاوره کشور

پرسش‌های آزمون مرحله دوم بیست و یکمین المپیاد زیست‌شناسی کشور، ۱۳۹۷
دفترچه کد یک (۱)، در ۲۲ صفحه

مسئله ۷. محققان اخیراً کمپلکسی پروتئینی متشکل از ۷ زیرواحد (A-G) متفاوت پیدا کرده‌اند. در این کمپلکس زیرواحدهای A,B هر کدام به ۳ زیرواحد دیگر متصل است. زیرواحدهای C,D,E,F هر کدام تنها به یک زیرواحد دیگر متصل است. زیرواحد G به دو زیرواحد دیگر متصل است. تعداد حالت‌های ممکن برای آرایش این ۷ زیرواحد چند عدد است؟ هر حالت بدین صورت تعیین می‌شود که هر کدام از زیرواحدها به کدام زیرواحدهای دیگر متصل است و آرایش‌های متفاوت با اتصالات یکسان حالت مجزا به حساب نمی‌آیند. (۵ نمره)

مسئله ۸. صفت اتوژومال مغلوبی را در نظر بگیرید که فنوتیپ مغلوب تنها در نیمی از افراد دارای ژنوتیپ مغلوب آشکار می‌شود. کوکی در خانواده‌ای سه‌نفری، فنوتیپ مغلوب دارد، اما پدر و مادر او، هر دو فنوتیپی غالب نشان می‌دهند. چند درصد احتمال دارد فرزند آینده این خانواده دارای فنوتیپ مغلوب باشد؟ (فراوانی الـهای غالب و مغلوب هر دو ۰,۵ و جامعه را در تعادل فرض کنید). (۵ نمره)

موفق باشد

راهنمای پاسخ‌دادن به پرسش‌ها

دانشپژوهان عزیز، توجه داشته باشید که در این آزمون دو نوع پرسش وجود دارد: پرسش‌های «صحیح/ غلط» و «مسائل کوتاه پاسخ».

الف. پرسش‌های صحیح/ غلط:

هر پرسش صحیح/ غلط ۵ گزاره دارد. هر یک از گزاره‌ها ممکن است صحیح یا غلط باشد. لازم است درستی یا نادرستی هر گزاره را در پاسخ‌نامه مشخص کنید. مثال:

۱. گزاره‌های درست و نادرست را مشخص کنید:

الف. باکتری پروکاریوت است.

ب. پستانداران بی‌مهره‌اند.

ج. گنجشک پرنده است.

د. خفاش پستاندار است.

ه. این آزمون خیلی ساده است.

طرز محاسبه نمره:

۱ پاسخ درست	۲ پاسخ درست	۳ پاسخ درست	۴ پاسخ درست	۵ پاسخ درست
صفر	۲۰٪	۴۰٪	۶۰٪	۸۰٪ کامل سوال

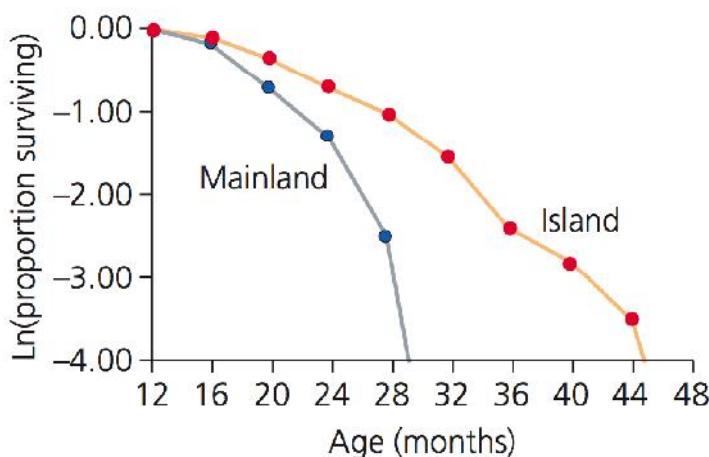
به ازای هر پاسخ نادرست ۴۰٪ نمره سوال، نمره منفی محاسبه خواهد شد.

ب. مسائل کوتاه پاسخ:

پاسخ عددی نهایی این پرسش‌ها را باید در پاسخ‌نامه درج کنید. توجه داشته باشید که پاسخ نهایی عددی صحیح یک یا دو رقمی است. در صورتی که پاسخ اعشاری باشد، آن را گرد کنید و برای اعشار ۰.۵ عدد به سمت بالا گرد شود. در مورد پاسخ‌های یکرقمی، عدد مریبوطه باید در ستون یکان وارد شود. مثال:

۳۰	۲/۵	۲/۲	۳	پاسخ اصلی																																																
<table border="1" style="width: 100px; height: 100px;"> <tr><td>مساله ...</td></tr> <tr><td>یکان دهکان</td></tr> <tr><td>۰</td></tr> <tr><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td></tr> </table>	مساله ...	یکان دهکان	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	<table border="1" style="width: 100px; height: 100px;"> <tr><td>مساله ...</td></tr> <tr><td>یکان دهکان</td></tr> <tr><td>۰</td></tr> <tr><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td></tr> </table>	مساله ...	یکان دهکان	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	<table border="1" style="width: 100px; height: 100px;"> <tr><td>مساله ...</td></tr> <tr><td>یکان دهکان</td></tr> <tr><td>۰</td></tr> <tr><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td></tr> </table>	مساله ...	یکان دهکان	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	<table border="1" style="width: 100px; height: 100px;"> <tr><td>مساله ...</td></tr> <tr><td>یکان دهکان</td></tr> <tr><td>۰</td></tr> <tr><td>۱</td></tr> <tr><td>۲</td></tr> <tr><td>۳</td></tr> <tr><td>۴</td></tr> <tr><td>۵</td></tr> <tr><td>۶</td></tr> <tr><td>۷</td></tr> <tr><td>۸</td></tr> <tr><td>۹</td></tr> </table>	مساله ...	یکان دهکان	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	روش درج در پاسخ‌نامه
مساله ...																																																				
یکان دهکان																																																				
۰																																																				
۱																																																				
۲																																																				
۳																																																				
۴																																																				
۵																																																				
۶																																																				
۷																																																				
۸																																																				
۹																																																				
مساله ...																																																				
یکان دهکان																																																				
۰																																																				
۱																																																				
۲																																																				
۳																																																				
۴																																																				
۵																																																				
۶																																																				
۷																																																				
۸																																																				
۹																																																				
مساله ...																																																				
یکان دهکان																																																				
۰																																																				
۱																																																				
۲																																																				
۳																																																				
۴																																																				
۵																																																				
۶																																																				
۷																																																				
۸																																																				
۹																																																				
مساله ...																																																				
یکان دهکان																																																				
۰																																																				
۱																																																				
۲																																																				
۳																																																				
۴																																																				
۵																																																				
۶																																																				
۷																																																				
۸																																																				
۹																																																				

۱. جمعیتی از اپاسوم در جنوب شرق ایالات متحده و جمعیتی دیگر از آن‌ها در جزیره‌ای در ساحل جنوب شرقی ایالات متحده یافت می‌شوند. جمعیت جزیره حدود ۵۰۰۰ سال پیش از جمعیت اصلی منزوى شد. آب و هوای این جزیره تفاوت چندانی با آب و هوای جنوب شرق ایالات متحده ندارد. اعضای هر دو جمعیت نیز در حوالی ۱۶ ماهگی به بلوغ جنسی می‌رسند و در پی تولیدمثل هستند. احتمال بقا نسبت به سن در نمودار زیر مشخص است:

با توجه به این نمودار، درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید. (۳ نمره)

الف. شیب نمودار برای اپاسوم‌های قاره‌ای (mainland) در مقایسه با اپاسوم‌های جزیره‌ای نشان‌گر

پیری زودرس است.

ب. وجود شکارچی در جزیره و عدم وجود آن در جمعیت قاره‌ای، می‌تواند تفاوت در شیب دو نمودار را توجیه کند.

ج. اپاسوم‌های جزیره‌ای به طور میانگین دندان‌های ساییده‌تری نسبت به اپاسوم‌های قاره‌ای دارند.

د. میانگین مقدار جهش‌های مضر پیکری در افراد هر دو جمعیت یکسان است.

هـ. انتخاب طبیعی در اپاسوم‌های جزیره‌ای به دلیل رانش ژئی بر تکامل صفات مرتبط با بقا اثرگذار نبوده است.

ص
غ
ص
غ
ص
غ

مسئله ۱. تنگی سرخرگ کلیوی یکی از علل بیماری فشارخون بالاست. در شریان کلیوی فردی که فشارخون سیستولیک و دیاستولیک وی به ترتیب ۱۵۰ و ۹۰ است، سرعت خون در قسمت تنگ سرخرگ کلیوی برابر 40 cm/s و سطح مقطع قسمت تنگ و سام به ترتیب 4 mm^2 و 1 cm^2 است، سرعت خون در قسمت سام این شریان چند mm/s است؟ (۳ نمره) **پاسخ: ۱۶**

۲. امروزه محققان بر این باورند که بازانگان و نهان‌دانگان، مجموعاً گروهی مونوفیلتیک (تکتیار) به نام دانه‌داران (Spermatophyta) را می‌سازند. تعیین کنید کدام صفات زیر از تشکیل این گروه تکتیار در برابر سرخس‌ها (Monilophyta) حمایت می‌کند؟ (۳ نمره)

- الف. اعضای لوله آبکشی (Sieve tube members) به همراه سلول‌های همراه (Companion cells) در بافت آبکشی.
- ب. دانه گرد.
- ج. آندوسپوری و هتروسپوری.
- د. کامبیوم چوب‌پنهان.
- ه. گامتوفیت نر سه‌هسته‌ای.

۳. درک چگونگی تکامل ژنوم، به ویژه نسبت بخش رمزگذار پروتئین و RNA به بخش‌های غیررمزگذار، از موضوعات اصلی تکامل مولکولی در دو دهه اخیر بوده است. یکی از فرضیات درباره چگونگی پیدایش و گسترش بخش‌های غیررمزگذار در ژنوم، فرضیه توده‌ای است. بر اساس این فرضیه، اندازه ژنوم اثر مستقیم بر حجم هسته، اندازه سلول و نرخ تقسیم سلول دارد. بنا بر این فرضیه، بخش‌های غیررمزگذار ژنوم در پاسخ به انتخاب طبیعی طی زمان تغییر می‌کنند. گزاره‌های درست و نادرست را مشخص کنید. (۳ نمره)

- الف. در صورت درستی این فرضیه، نسبت بخش رمزگذار به بخش‌های غیررمزگذار در دودمان‌های کهن، می‌باشد نزدیک به نسبت بهینه باشد.
- ب. ثابت بودن نسبت نواحی رمزگذار به غیررمزگذار در پروکاریوت‌ها تضادی با این فرضیه ندارد.
- ج. سازوکار اصلی افزایش اندازه ژنوم (مثال: عناصر متحرک ژنومی) باید هزینه زیادی داشته باشد.
- د. وجود صدھا نسخه از ژنوم در سلول برخی گونه‌های باکتری در حین تقسیم سلولی با این فرضیه سازگار است.
- ه. محدود بودن رابطه پیشنهادی فرضیه توده‌ای به جاندارانی که اندازه جمعیت بالایی دارند، نشانگر اثر ناچیز تغییر اندازه ژنوم بر شایستگی زیستی جانداران است.

۴. قطر ساقه گیاهان دولپه‌ای درختی با گذشت زمان افزایش می‌یابد. این افزایش قطر با تغییراتی در عملکرد و ویژگی‌های انواعی از یاخته‌های ساقه همراه است. در این ارتباط موارد درست و نادرست را مشخص کنید. (۳ نمره)

- الف. چوب‌پنهانی شدن در یاخته‌های رخ می‌دهد که مجاور آوندهای آبکشی‌اند.
- ب. منشأ یاخته‌هایی که محل تبادل عرضی مواد در ساقه‌اند، یاخته‌های آغازگر دوکی‌شکل (fusiform initial) هستند.
- ج. تشکیل کامبیوم آوندی مثالی از توانایی یاخته گیاهی در تمایززدایی است.
- د. با افزایش سن درخت، آوندهای چوبی مرکزی‌تر نقش بیشتری در انتقال شیره خام دارند.
- ه. پس از چندین سال فعالیت کامبیوم چوب‌پنهانی ساز، عدسک‌ها از بین می‌روند.

۵. سه هورمون از پنج هورمون اصلی در گیاهان در چیرگی رأسی دخالت دارند (جدول زیر):

هورمون	توضیح
A	در جوانه‌های رأسی تشکیل می‌شود و مانع از رشد جوانه‌های جانبی می‌شود.
B	اثر مثبت بر رشد جوانه‌های جانبی دارد.
C	هورمون A باعث تشکیل این هورمون در جوانه‌های جانبی می‌شود.

در ارتباط با این هورمون‌ها گزاره‌های درست و نادرست را مشخص کنید: (۳ نمره)

الف. هورمون A عامل مؤثر در تشکیل آمیلاز تجزیه‌کننده نشاسته در آلورون غلات است.

ب. هورمون B باعث تمایز ساقه از کال در کشت بافت می‌شود.

ج. هورمون C در تحریک آنزیم‌های تجزیه‌کننده دیواره یاخته دخالت دارد.

د. هورمون‌های B و C در فرایند پیری نقش‌های متضاد دارند.

ه. هورمون A از هورمون‌های بازدارنده رشد گیاهان است.

غ

ص

ص

ص

غ

۶. در مورد باز و بسته شدن روزنه‌ها و عوامل مؤثر بر آن گزاره‌های درست و نادرست را مشخص کنید:

(۴ نمره)

الف. نور قرمز در ساعت‌های اولیه روز باعث بازشدن روزنه‌ها می‌شود.

ب. فعالیت پمپ H^+ در غشای سلول‌های نگهبان روزنه و جذب ثانویه K^+ باعث بازشدن روزنه در ساعت‌های اولیه روز می‌شود.

ج. نور آبی سبب برداشت Cl^- و انباشت مالات در سلول‌های نگهبان روزنه با تیپ فتوستتری CAM می‌شود و در بازشدن روزنه‌ها نقش دارد.

د. غلظت کم CO_2 تأثیر بیشتری بر بازشدن روزنه‌های برگ‌های گیاهان C_4 نسبت به گیاهان C_3 دارد.

ه. افزایش غلظت ساکارز ناشی از فتوستتری سلول‌های نگهبان روزنه در طول روز، به باز ماندن روزنه‌ها کمک می‌کند.

غ

ص

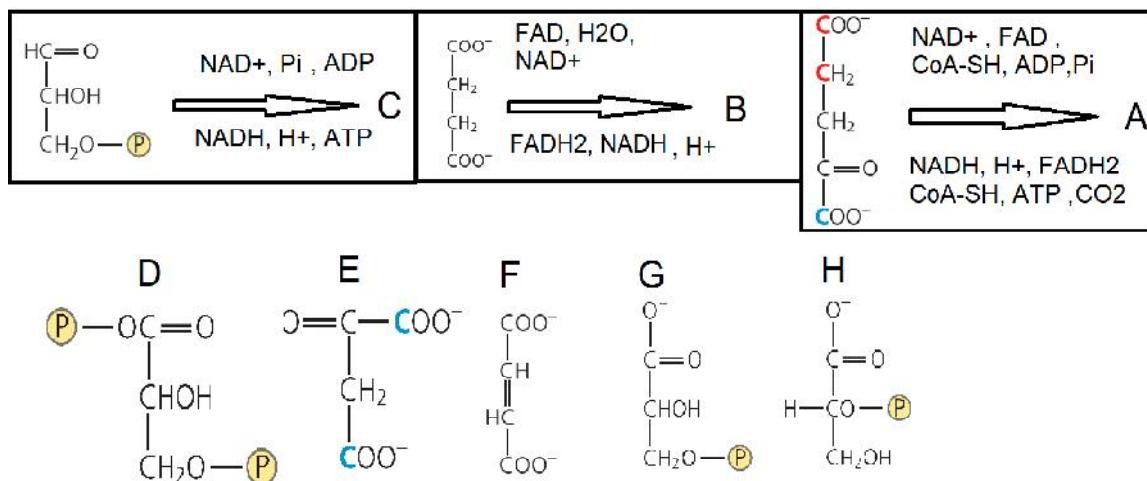
غ

غ

ص

مسئله ۲. کلیرانس کلیوی یک ماده، حجمی از پلاسماست که در مدت یک دقیقه از آن ماده پاک می‌شود. در نمونه ادرار فردی ۳۶ ساله با حجم ۲۸۸۰ میلی لیتر ادرار در ۲۴ ساعت، غلظت کراتینین ۰.۱۲ گرم در دسی لیتر سنجش شده است. کلیرانس کلیوی کراتینین در این فرد چند میلی لیتر در دقیقه است (غلظت کراتینین پلاسمای وی ۴ میلی گرم در دسی لیتر است)؟ (۴ نمره) پاسخ: ۶۰

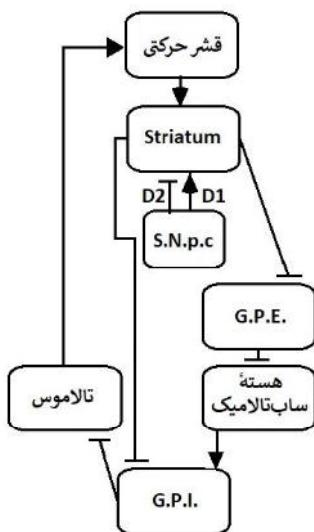
۷. در شکل زیر چند مسیر واکنشی روی چند سوبستانا نشان داده شده است. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید. در سمت چپ و بالای هر پیکان پیش‌ماده‌ها و سمت پایین و راست آن فرآورده‌های واکنش قرار دارند.

با توجه به قوانین حاکم بر واکنش‌های شیمیابی، درستی واکنش‌های زیر را مشخص کنید. (۴ نمره)

- الف. فرآورده C می‌تواند ترکیب D باشد. غ
- ب. فرآورده B می‌تواند ترکیب E باشد. ص
- ج. فرآورده C می‌تواند ترکیب G باشد. ص
- د. فرآورده A می‌تواند ترکیب F باشد. ص
- ه. فرآورده C می‌تواند ترکیب H باشد. ص

۸. پژوهشگری برای بررسی روش‌های درمانی بیماری پارکینسون از مدلی فرضی استفاده کرده که شامل قسمت‌های مختلف مغز است (شکل). یکی از اهداف درمانی، تحريك قشر حرکتی برای کاهش علائم بیمار است. روش اول استفاده از آگونیست‌ها و آنتاگونیست‌های گیرنده‌های "D" است. روش دیگر که اغلب در مراحل پیشرفته‌تر بیماری کاربرد دارد، کاشت الکترودهای عمقی در هسته‌های مختلف مغز است که باعث مهار نورون‌های آن هسته‌ها می‌شود. گیرنده D1 بر نورون‌هایی که از striatum به GPE می‌روند، تأثیر دارد و گیرنده D2 نورون‌هایی که از striatum به GPI می‌روند، تأثیر دارد. با توجه به همین شبکه، درست یا نادرست بودن هر یک از گزاره‌ها را مشخص کنید. (۵ نمره)

- الف. کاشت الکترود عمقی در هسته سابتالامیک موجب کاهش علائم بیمار می‌شود. ص
- ب. آگونیست عملکردی غیراختصاصی گیرنده‌های D موجب کاهش علائم بیماری می‌شود. غ
- ج. کاشت الکترود عمقی در قشر حرکتی موجب کاهش علائم بیمار می‌شود. غ
- د. با فرض اینکه مهار striatum در ایجاد اختلالات خواب نقش داشته باشد، درمان علائم حرکتی از طریق تحریک قشر مغز موجب بهبود اختلالات خواب می‌شود. ص
- هـ کاهش reuptake ناقل‌های عصبی در سیناپس نورون‌های مهاری وارد شده به G.P.E. باعث کاهش علائم بیمار می‌شود. غ

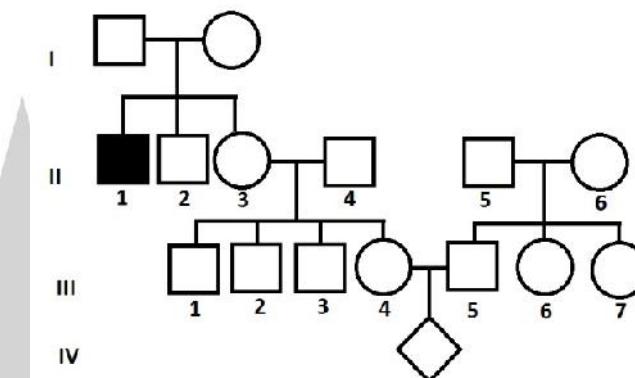
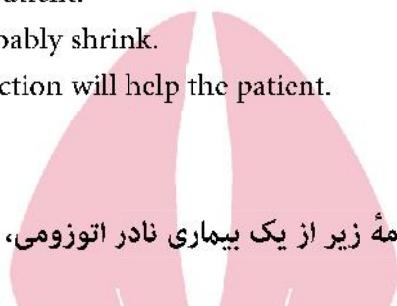
۹. گیاهان را با توجه به شرایط نوری محیطی که در آن زندگی می‌کنند و ویژگی‌های فیزیولوژیک آن‌ها به دو گروه آفتاب‌پسند و سایه‌پسند تقسیم می‌کنند. هم‌چنین در یک گیاه منفرد نیز این تقسیم‌بندی صورت می‌گیرد و ویژگی‌های برگ‌هایی که بیشتر در معرض نور هستند، نسبت به برگ‌هایی که در سایه قرار دارند، متفاوت است. دو مجموعه از رنگیزه‌ها و پروتئین‌ها (فتوصیستم) به نام PSI و PSII در غشای کلروپلاست وجود دارند و در واکنش‌های نوری فتوسنتر نقش ایفا می‌کنند. کلروفیلی در مرکز واکنش PSI قرار دارد، حداکثر جذب را در ۶۸۰ nm دارد؛ در حالی که این مقدار در مرکز PSII ۷۰۰ nm است. با توجه به اینکه میزان نفوذ پرتوهای نور با انرژی آن‌ها رابطه معکوس دارد، تعیین کنید کدام گزاره یا گزاره‌ها در مورد برگ‌های سایه‌پسند و آفتاب‌پسند درست و کدام نادرست است. (۴ نمره)

- الف. نسبت تعداد PSI به PSII در گیاهان لایه زیرین کانوپی جنگل‌ها کمتر از گیاهان بالای کانوپی است. غ
- ب. گیاهان لایه زیرین کانوپی باید به شدت کمتر نور آبی نسبت به گیاهان بالای کانوپی سازگار شوند. ص
- ج. فتوسیستم‌ها در گیاهان سایه‌پسند رنگیزه‌های آتن بیشتر دارند. ص
- د. برگ‌های سایه‌پسند در مقایسه با برگ‌های آفتاب‌پسند سطح کمتری دارند. غ
- هـ میزان رویسکو در واحد سطح در گیاهان بالای کانوپی بیشتر از میزان آن در گیاهان زیر کانوپی است. ص

10. The syndrome of inappropriate secretion of antidiuretic hormone (SIADH) is a disorder of impaired water excretion caused by the inability to suppress the secretion of antidiuretic hormone (ADH). Which of the conditions below do you predict to be seen in a patient suffering from SIADH: (4 points)

- ص ص ص غ ص**
- a) The urine sodium concentration is usually above normal range.
 - b) The urine volume is less than normal range.
 - c) Reducing the number of aquaporin water channels in the renal collecting duct will help the patient.
 - d) brain cells will probably shrink.
 - e) Water intake restriction will help the patient.

۱۱. با در نظر گرفتن شجره نامه زیر از یک بیماری نادر اتوزومی، درست یا نادرست بودن گزاره‌های زیر را مشخص کنید: (۴ نمره)

الف. اگر ۵-II و ۶-II حامل نباشند، احتمال اینکه ۱-IV دختری بیمار باشد، $\frac{1}{16}$ است.

ب. اگر ۷-III بیمار باشد، احتمال اینکه ۱-IV دختری بیمار باشد، $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{8}$ است.

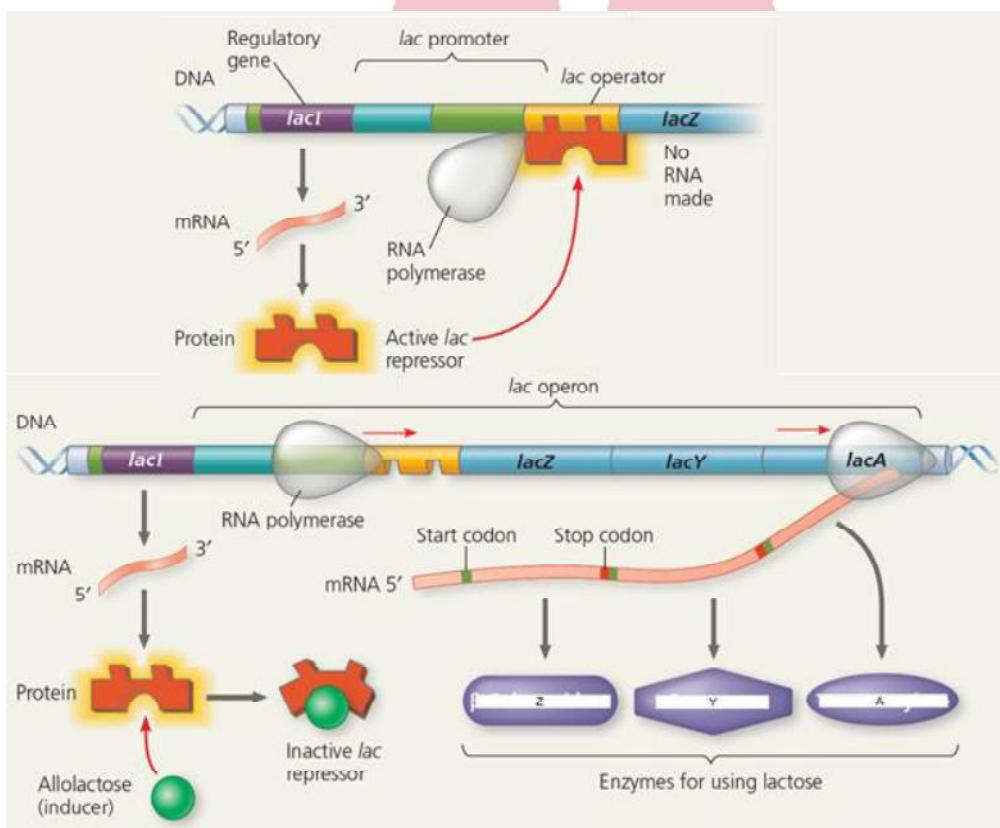
ج. اگر فراوانی ال بیماری زا یکصدم درصد باشد، احتمال اینکه ۱-IV دختری بیمار باشد، 0.05 درصد است.

د. اگر بیماری وابسته به X باشد، احتمال اینکه فرد ۱-IV بیمار باشد $\frac{1}{16}$ است.

هـ. غیر ممکن است که این الگوی یک بیماری غالب باشد.

غ غ غ غ غ

۱۲. مروزیگوئی حالتی است که یک باکتری با دریافت نسخه دومی از یک توالی ژنتیکی (که معمولاً روی پلاسمید حمل می‌شود)، برای آن اطلاعات ژنتیکی به اصطلاح دیپلوبید می‌شود. اپرون باکتریایی LAC دارای پرومотор (پیش برنده)، اپراتور (۰)، ژن‌های کدکنندهٔ پروتئین‌های متابولیکی A، Y و Z و ژن کدکنندهٔ پروتئین مهارگر است. اگر نسخهٔ دوم این اپرون روی یک پلاسمید مستقر باشد و به درون باکتری ارسال شود، باکتری برای اپرون به صورت مروزیگوت درمی‌آید. چند نوع جهش برای اپرون LAC گزارش شده است که ترکیب آن‌ها با یکدیگر نتایج متفاوتی بر متابولیسم قند لاكتوز دارد.
- جهش A₁ که در ژن کدکنندهٔ پروتئین مهارگر رخ داده و مانع از نشستن ال لاکتوز روی پروتئین مهارگر می‌شود.
 - جهش A₂ که در ژن کدکنندهٔ پروتئین مهارگر رخ داده و باعث اتصال دائم ال لاکتوز روی پروتئین مهارگر می‌شود.
 - جهش R₁ که در زن کدکنندهٔ پروتئین مهارگر رخ داده و باعث اتصال دائم پروتئین مهارگر روی اپراتور می‌شود.
 - جهش R₂ که در زن کدکنندهٔ پروتئین مهارگر رخ داده و مانع نشستن پروتئین مهارگر روی اپراتور می‌شود.
 - جهش O در قسمت اپراتور رخ داده و مانع نشستن پروتئین مهارگر روی اپراتور می‌شود.

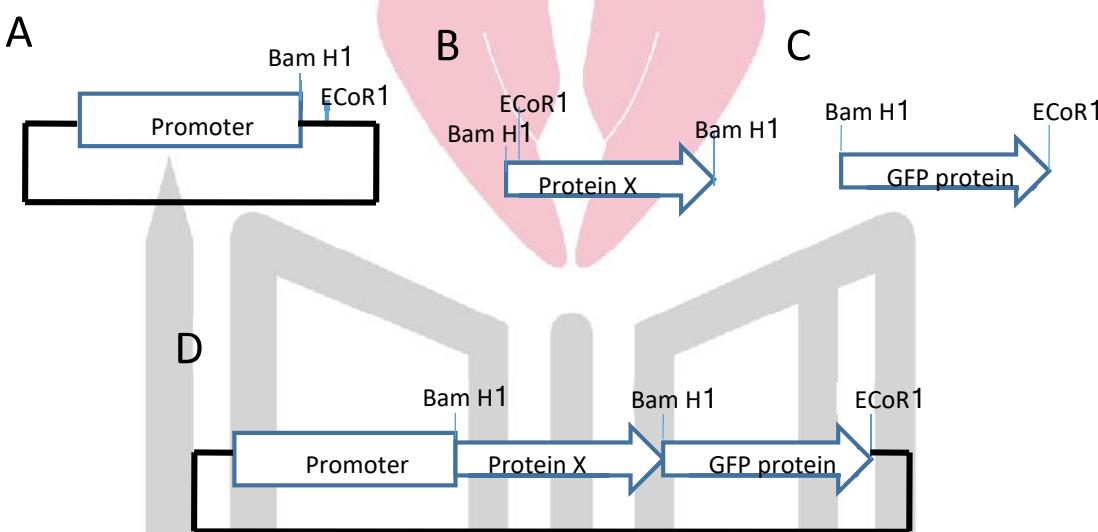
اگر پروتئین مهارگر متشكل از چهار زیر واحد (تترامر) کدشده توسط ژن مهارگر باشد، در درازمدت و در حضور لاكتوز: (نموده)

غ
غ
ص
ص
غ

- الف. مروزیگوتی A_1 و A_2 منجر به تولید پایدار آنزیم Z در باکتری می‌شود.
- ب. مروزیگوتی R_1 و A_2 منجر به تولید پایدار آنزیم Z در باکتری می‌شود.
- ج. مروزیگوتی R_1 و A_2 منجر به تولید پایدار آنزیم Z در باکتری می‌شود.
- د. مروزیگوتی O_1 و A_2 منجر به تولید پایدار آنزیم Z در باکتری می‌شود.
- هـ مروزیگوتی R_1 و A_1 منجر به تولید پایدار آنزیم Z در باکتری می‌شود.

۱۳. برای تعقیب جایگاه انباست یک پروتئین در سلول از روش‌های نشانه‌دارکردن استفاده می‌کنند. در این روش، ناحیه کدکننده (ORF) یک ژن نشانه مولد نور به نام GFP یا Green fluorescence protein را به ژن کدکننده پروتئین مورد مطالعه (X) پیوند می‌زنند. این کار از طریق کلون سازی توالی DNA این ژن‌ها درون یک ناقل بیانی انجام می‌گیرد (شکل زیر) گزاره‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

(۴ فقره) جایگاه‌های برش آنزیم‌های محدودکننده ECoR1 و Bam H1 و Bam H1 ECoR1 است.

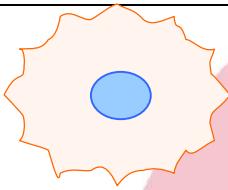
- الف. برای ساختن سازه شکل D اول توالی GFP و سپس ژن X را وارد وکتور بیانی می‌کنیم.
- ب. در سازه کارآمد D دو عدد کدون آغاز و دو عدد کدون پایان وجود دارد.
- ج. دو قطعه مجزای mRNA مربوط به پروتئین‌های GFP و X تولید می‌شوند.
- د. امکان جابه‌جا کلون سازی توالی‌های GFP و X و ایجاد پروتئین کایمر کارآمد در شکل D وجود دارد.
- هـ به‌طور کلی ژن‌های گزارشگر کوچکتر بر ژن‌های گزارشگر بزرگتر ترجیح دارند.

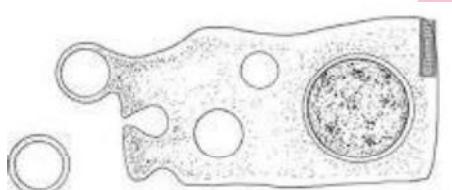
ص
غ
غ
ص

ص

۱۶. با توجه محدودیت‌های فیزیکی برای نسبت سطح به حجم سلول، درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید.

فرض کنید در هر گزاره تنها آن تغییری که گفته شده، رخ می‌دهد و هیچ تبادل غشایی دیگر، یا تولید غشا وجود ندارد. غشا را غیرکشسان فرض کنید. همچنین از محدودیت‌های ناشی از اسکلت سلولی صرف نظر کنید. پیش فرض دیگر این است که سلول‌ها به جایی متصل نیستند؛ مگر آنکه خلاف آن ذکر شده باشد. (۴ نمره)

سلول ۴	سلول ۳	سلول ۲	سلول ۱
سلولی کاملاً استوانه‌ای که دو قاعده آن کاملاً به ۲ سطح ثابت موازی وصل است. طول استوانه $3\mu\text{m}$ است			نسبت سطح به حجم: $6\mu\text{m}^{-1}$ شعاع: $0.5\mu\text{m}$

ترشح آپوکرین

الف. سلول ۱ توانایی ترشح آپوکرین دارد.

ب. سلول ۴ توانایی اندوسیتوز دارد.

ج. سلول ۳ توانایی اگزوسیتوز دارد.

د. سلول ۲ توانایی اندوسیتوز دارد.

ه. سلول ۱ توانایی اندوسیتوز دارد.

غ غ ص ص غ غ

مسئله ۳. نوع جدیدی از سلول‌های T به تازگی به وسیله محققان علم زیست‌شناسی مصنوعی (Synthetic Biology) طراحی شده است که با مکانیزم متفاوتی به سلول‌های سرطانی حمله ور می‌شود.

این سلول پس از تحریک سلول سرطانی موجب می‌شود که سلول سرطانی بسته‌های سیتوپلاسمی به روش ترشح آپوکرین از دست بدهد. در یک برهمنکش بین سلولی، یکی از این سلول‌های T به سلولی سرطانی با حجم $40\mu\text{m}^3$ و سطح $70\mu\text{m}^2$ حمله‌ور می‌شود. از لحظه حمله به بعد، این سلول سرطانی بسته‌های سیتوپلاسمی کاملاً کروی با شعاع $1\mu\text{m}$ از دست می‌دهد. با فرض اینکه در مجموع اگزوسیتوز و اندوسیتوز اثر هم را خنثی نمی‌کنند و باعث تغییرات سطح و حجم نمی‌شوند، هنگام جداسدن چندمین بسته سیتوپلاسمی از سلول، سلول می‌میرد. (عدد $\pi = 3$ فرض کنید) (۴ نمره)

پاسخ: ۲

مسئله ۴. بوم‌شناسان برای تخمین تعداد افراد جمعیت‌ها از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند. آنان برای بررسی جمعیت جانوران متحرک و پنهان‌شونده از روش علامت‌گذاری-بازگیری استفاده می‌کنند. در این روش تعدادی از افراد جمعیت را می‌گیرند، پس از علامت‌گذاری به درون جمعیت آزاد می‌کنند و بعد از مدتی، دوباره تعدادی از افراد جمعیت را می‌گیرند و با شمارش افراد علامت‌دار و افراد بدون علامت، تعداد افراد جمعیت را تخمین می‌زنند.

در پژوهشی که برای بررسی جمعیت یوز آسیایی (*Acinonyx jubatus venaticus*) در ایران انجام شده، از ۱۷ قلاده یوز در زیستگاه‌های مختلف کشور عکس‌برداری و مشخصات آن‌ها ثبت شده است. با توجه به این که الگوی خال‌های دو سوی بدن یوز مانند اثر انگشت آدمی منحصر به فرد است، می‌توان این عکس‌ها را مشابه علامت‌گذاری این پستاندار در نظر گرفت. فرض کنید پژوهشگری باز دیگر با دوربین‌های تله‌ای مشغول بررسی همین جمعیت است. با فرض عدم مهاجرت، عدم زادوولد و عدم مرگ‌ومیر افراد این جمعیت، اگر او در این مرحله در مجموع ۳ یوز که قبلًا مشاهده نشده‌اند، همراه با ۴ یوز که قبلًا مشاهده شده‌اند، ثبت کرده باشد، تعداد افراد این جمعیت یوز ایرانی را تخمین بزنید. (۳ نمره)

پاسخ: ۳۰

این مطلب را بخوانید و به دو پرسش بعدی پاسخ دهید:

درک قید و بندهایی که روندهای تکاملی را مشخص می‌کنند، همچنان از پرسش‌های اساسی زیست‌شناسان تکاملی است. سالوردا و همکاران (Salverda et al. 2011) در آزمایشی به منظور بررسی این موضوع، تکامل آنزیم لاکتاماز را در لوله آزمایش شبیه‌سازی کردند. آنان به منظور ایجاد جهش، از PCR پرخطا استفاده کردند. به منظور بررسی اثر انتخاب طبیعی، اثر الل‌ها بر رشد باکتری در حضور نوعی آنتی‌بیوتیک بتالاکتام بررسی شد و در هر مرحله کلونی که بیشترین رشد را داشت، انتخاب می‌شد. پس از سه دور تکامل (جهش + انتخاب) آزمایش به پایان رسید و سالوردا و همکاران به تحلیل داده‌ها پرداختند.

جدول ۱ نشان‌دهنده جهش‌هایی است که در ۱۲ دورمان (line) مختلف که تحت مطالعه سالوردا قرار گرفتند، ثبت شده‌اند. نام جهش توصیف کننده جهشی است که در توالی آمینواسیدی لاکتاماز رخ داده؛ به عنوان مثال، V10I به معنای ایزو لوسین در جایگاه دهم در پلی‌پیتید جایگزین والین شده‌است. جهش‌های با (*) طی دور اول تکامل، با (**) طی دور دوم و با (***) طی دور سوم پدیدار شده و در دورمان خود ثبت شدند.

جدول ۱

Lines											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
V10I*		V10I***		V10I**		F19L***			V33I*		
	F19I**			F19C***					E104K**	E104K**	E104K**
E104K**	E104K**		E104K**	E104K**		E104K**	E104K**		T114M**		
		P167T**							S124G**		
		A172V*									
		N175D**									
		D179G**									
M182T*	M182T*	M182T**	M182T*	M182T*	M182T*	M182T*	M182T*	M182T*	M182T**		
						A184V*					
G238S*	G238S*		G238S*	G238S*		G238S*	G238S*	G238S*	G238S*	G238S*	G238S*
		E240K*				E240K**					
						A249V***					
		G267A**				T265M**			T265M**	T265M*	
			T271I**								
	E281*										

۱۵. فرضیه‌های زیر در این باره ارائه شده‌اند. کدام فرضیه‌(ها) با جدول ۱ هم خوانی دارد (دارند؟)؟

الف. اینکه جهش‌های E104K و F104K بر عملکرد یکدیگر اثر منفی دارند، با جدول فوق سازگار است.

ص

ص

ب. جهش‌های M182T و T265M هر دو به روی مشابه، اثربخشان بر عملکرد لاکتمامز دارند.

ج. نرخ جهش در جایگاه‌های جهش‌های G238S، M182T، E104K و A172V بیش از نرخ متوسط جهش‌زایی در ژنوم باکتری است.

غ

غ

د. در میان تمامی ژنتیک‌های ممکن برای آنزیم لاکتمامز، یک ژنتیک بالاترین شایستگی زیستی را دارد.

ه. بروز جهش A172V در پس زمینه ژنتیکی حاوی N175D شایستگی باکتری را افزایش می‌دهد.

غ

غ

۱۶. سالوردا و همکاران به منظور بررسی دقیق‌تر برهم کنش میان جهش‌ها مختلف و اثر آن بر روند تکاملی جمعیت، تکامل ۵ دودمان را با روشی که پیش‌تر معرفی شد (سه دور جهش + انتخاب) بررسی کردند. این دودمان‌ها در بدو امر حامل دو جهش A184V و G283S بودند (رده‌فهای خاکستری). نتایج این آزمایش در جدول زیر آمده‌است.

جدول ۲

1	2	3	4	5
				D38V*
				Q39K*
				A42G**
E48V*				L49M*
E104K*	E104K*			E104K**
	K111M**			
H153R**		H153Q***		
				N175D***
A184V	A184V	A184V	A184V	A184V
I208M*	I208M***			
G283S	G283S	G283S	G283S	G283S
			E240K***	E240K*
		T265M*		

جدول زیر کمینه غلظت آنتی‌بیوتیک مورد نیاز برای توقف رشد باکتری برای دودمان‌های جدول ۲ را نشان می‌دهد:

جدول ۳

	1	2	3	4	5
Round 1	32	32	8	64	8
Round 2	32	128	8	128	32
Round 3	32	128	128	128	32

براساس اطلاعات جداول ۲ و ۳، صحت گذاره‌های زیر را مشخص کنید. (۴ فقره)

الف. در صورتی که در دودمان‌های فاقد هر دو جهش A184V و G283S کمینه غلظت آنتی‌بیوتیک بطور متوسط در پایان مرحله سوم بالاتر باشد، آنگاه احتمال بروز این دو جهش در حین همانندسازی پایین‌تر از نرخ متوسط جهش خواهد بود.

ب. چنانچه هر یک از جهش‌های E48V و 1208M را در جمعیتی از سویه طبیعی ایجاد کنیم، این جمعیت‌های کمینه غلظت آنتی‌بیوتیک برابر خواهند داشت.

ج. جهش‌های T265M و N175D اثری یکسان بر عملکرد لاکتاماز دارند.

د- اگر دودمان ۳ و ۴ را با هم در محیطی جدید حاوی آنتی‌بیوتیک قرار دهیم، با فرض ثابت ماندن اندازهٔ جمعیت، نسبت این دو فنوتیپ در جمعیت (با فرض پیدیدار نشدن جهش تازه) باید در طی زمان نسبتاً ثابت بماند.

ه- جهش 1208M اثری ثابت بر کمینه غلظت دارد.

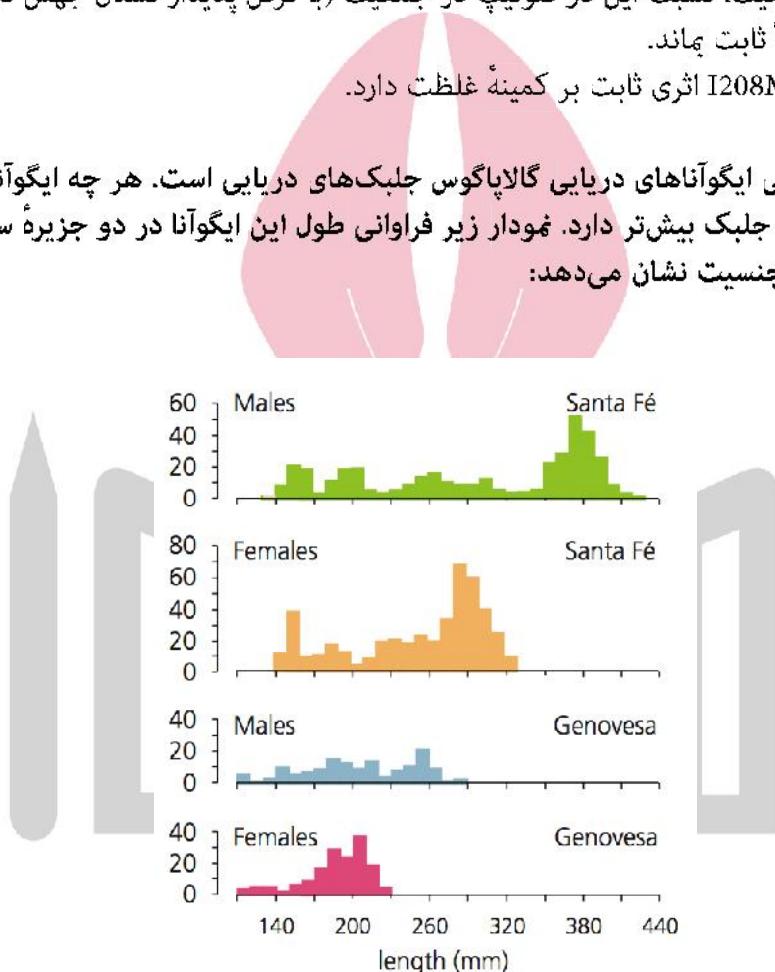
غ

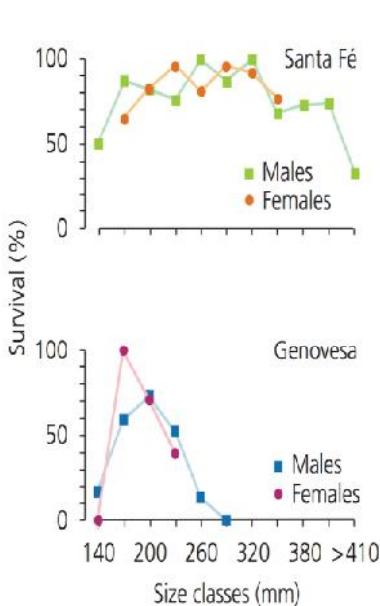
غ

غ

غ

۱۷. منبع غذایی ایگوآناهای دریایی گالاپاگوس چلبک‌های دریایی است. هر چه ایگوآنا درشت‌تر باشد، توانایی مصرف چلبک بیش‌تر دارد. نمودار زیر فراوانی طول این ایگوآنا در دو جزیره سانتافه و ژنووسا را، به تفکیک جنسیت نشان می‌دهد:

اگر نودار بقای این جمعیت‌ها به این صورت باشد، تعیین کنید کدام گزارهٔ زیر درست و کدام نادرست است. (۴ نمره)

الف. میانگین شایستگی جمعیتی که از جنووا به جزیره‌ای دیگر مهاجرت می‌کند، کمتر از جمعیتی مهاجر از ساختافه است.

ب. انتخاب طبیعی جهت‌دار روی جمعیت‌های این دو جزیره، نهایتاً توزیع طول در ایگواناهای در این دو جزیره را شبیه خواهد کرد.

ج. میزان بقا در این گونه اثر بیشتری بر موفقیت تولیدمثلی ماده‌ها، نسبت به نرها دارد.

د. واریانس موفقیت تولید مثلی نرها و ماده‌ها بیشتر است.

هـ تفاوت میان توزیع طول بدن نرها و ماده‌ها با واریانس محیطی قابل توضیح است.

۱۸. در اکوسیستم‌های مرجانی، برخی از ماهیان بزرگ‌جثه مانند «هامور» برای رهایی از انگل‌ها یا برای قیز کردن دندان‌ها به مناطقی به نام «ایستگاه پاک‌سازی» می‌روند و با حرکات خاصی به ماهی‌های کوچکی به نام «راس تمیزکننده» (*Labroides dimidiatus*) سیگنال می‌دهند. ماهی «راس» در پاسخ به این حرکات به ماهی «هامور» نزدیک می‌شود و انگل‌های سطحی، پوست مرده و نیز انگل‌های روی آبشش‌ها و نیز مواد روی دندان‌های «هامور» را می‌خورد. ترکیب گروهی ماهی‌های «راس» شامل یک جفت نر و ماده یا چند ماده و یک نر غالب، یا گروهی از جوان‌ها است. مطالعات بیشتر روی «ایستگاه‌های پاک‌سازی» نشان می‌دهد ماهی دیگری به نام «ماهی تمیزکننده دروغین» (*Aspidonotus faeniatus*) از خانواده‌ای دیگر که ریخت آن شبیه «راس» است و رفتار ماهی تمیزکننده را نیز تقلید می‌کند، ولی با سرعت قطعه‌ای پوست و یا گوشت ماهی هامور را جدا می‌کند و می‌خورد. به نظر شما در این سامانه زیستی کدام مورد یا موارد درست و کدام نادرست است؟ (۴ نمره)

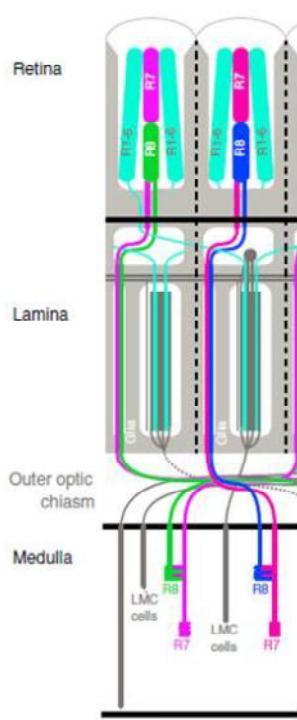
الف. در ایستگاه‌های پاک‌سازی، «هامور» بلافضله به ماهی «راس» اطمینان می‌کند و اجازه می‌دهد که ماهی «راس» فعالیت خود را شروع کند.

ب. اجازه تمیز کردن بدن، آبشش‌ها و دهان مرحله‌بندی شده و وابسته به درجه اطمینان بیشتر ماهی «هامور» به ماهی «راس» است.

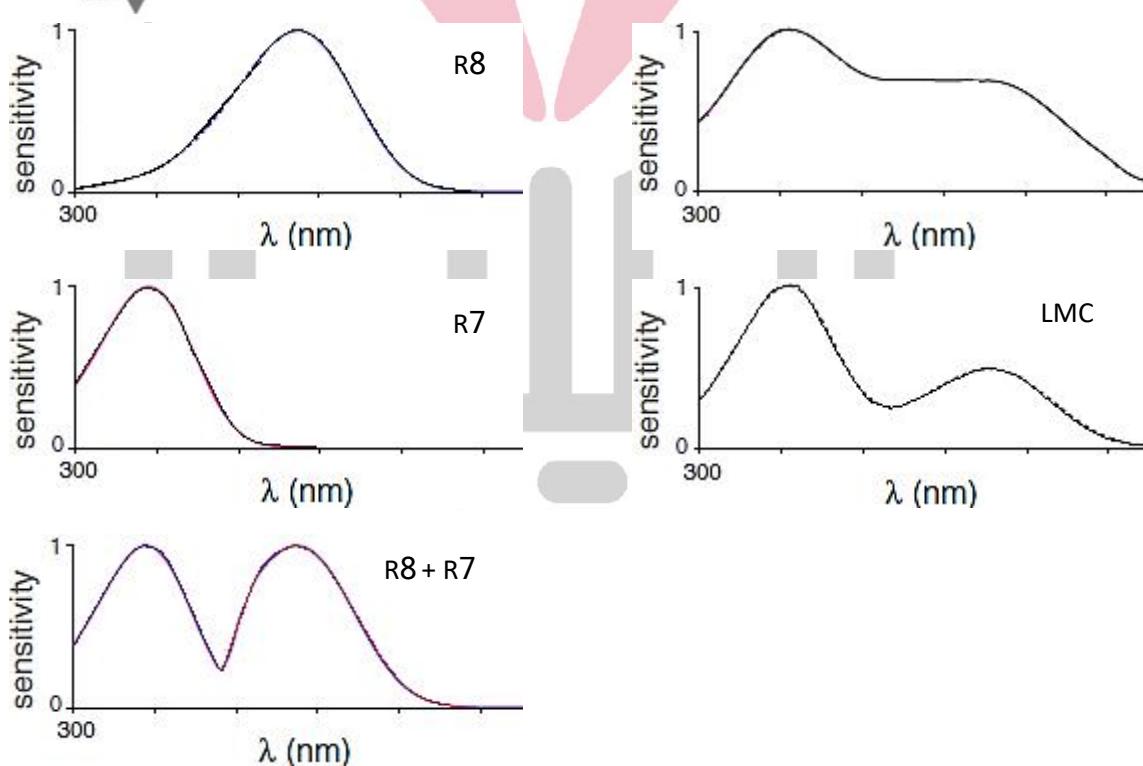
ج. رابطهٔ غذایی بین «راس» و «ماهی مقلد» مشابه رقابت دو گونه روی یک منبع مشترک است.

د. در صورت افزایش فراوانی نرهای جوان موفقیت تولیدمثلی نر مقلد افزایش می‌یابد.

هـ افزایش فراوانی انگل در «هامور» باعث افزایش شایستگی تکاملی ماهی‌های مقلد می‌شود.

۱۹. درک رنگ در مگس سرکه برخلاف سیستم گیرنده‌های مخروطی و استوانه‌ای چشم پستاندارانی که دید رنگی دارند، وابسته به ۸ نوع گیرنده نوری است، ۶ گیرنده اول (R1-R6) (Retina) پس از تحریک در شبکیه (Retina) با سلول‌های تکقطبی تیغه بینایی (LMC) در تیغه بینایی (LMC) سیناپس می‌کنند. دو گیرنده دیگر (R7 و R8) مستقیماً به مدولا (Medulla) می‌روند و اطلاعات تکمیلی بینایی در طول موج‌های نوری را منتقل می‌کنند. ساختار مسیرهای نورونی بینایی در مگس سرکه را در شکل زیر مشاهده می‌کنید. (طیف نور مرئی را طول موج ۴۰۰ تا ۷۰۰ در نظر بگیرید).
 نمودارهای زیر حساسیت نوری حاصل از گیرنده‌های مختلف را با استفاده از بررسی حساسیت نوری چشم مگس‌های سرکه جهش یافته در گیرنده‌های نوری نشان می‌دهد. به طور مثال، در نمودار مربوط به گیرنده R_x، سایر گیرنده‌ها عملکرد ندارند و در نمودار مربوط به LMC دو گیرنده R7-R8 عملکرد ندارند. درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را تعیین کنید. (۵ نفره)

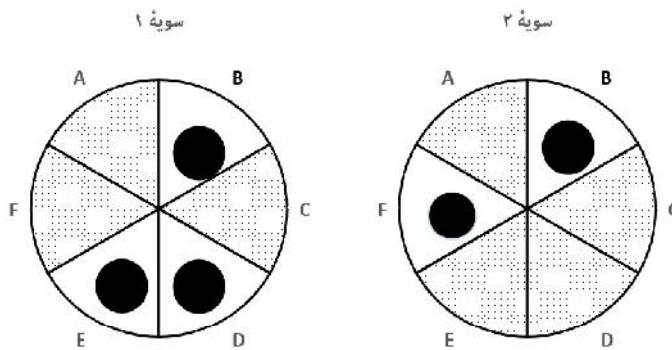
- الف. R7 در همراهی با R8 حساسیت R8 را به نور UV کاهش می‌دهد.
- ب. جهش یافته فاقد عملکرد R1-R6 نسبت به جهش یافته فاقد عملکرد R7-R8 در طول موج‌های بالاتر طیف مرئی حساسیت بیشتر دارد.
- ج. R7-R8 حساسیت نوری گیرنده‌های R1-R6 را به نور آبی افزایش می‌دهد.
- د. R8 در همراهی با R7 حساسیت R7 را به نور UV افزایش می‌دهد.
- هـ سیگنال حاصل از R7 باعث افزایش محدوده طیف مرئی درک شده به وسیله R8 می‌شود.

ص
غص
غ
غ

۲۰. در جدول زیر مکانیسم اثر چند آنتی بیوتیک بر چرخه ترجمه باکتری‌ها را مشاهده می‌کنید.
 آنتی بیوتیک‌های A، C، D و E به زیر واحد 50s و B به زیر واحد 30s ریبوزوم اتصال می‌یابند.
 آنتی بیوتیک‌هایی که مکانیسم اثر مشابه دارند، به جایگاه مشترکی در زیر واحد مورد نظر اتصال می‌یابند
 و جهش‌هایی که در یک زیر واحد رخ می‌دهند، تنها بر عملکرد آنتی بیوتیک‌هایی که به آن زیر واحد متصل
 می‌شوند، تأثیر دارند. (۴ نمره)

آنتی بیوتیک	تصویر						
A	تصویر A	B	تصویر B	C	تصویر C	D	تصویر D
E	تصویر E	F	تصویر F				

آنٹی بیوگرام نوعی تست تشخیصی است که در آن سویه باکتری مجهول در محیط کشت حاوی آنتی بیوتیک‌های مختلف کشت داده می‌شود. با توجه به الگوی رشد باکتری در محیط‌های کشت مختلف، مقاومت باکتری به آنتی بیوتیک‌های مختلف برای تعیین درمان مناسب سنجیده می‌شود. در اشکال رویه‌رو نتیجه آنتی بیوگرام مربوط به دو سویه باکتری را مشاهده می‌کنید. با توجه به اطلاعات موجود، درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را تعیین کنید.

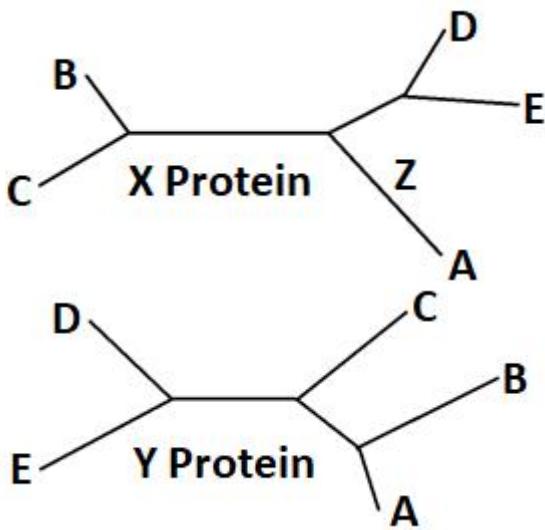
- الف. جهش‌های سویه ۱ در زیرواحد ۵۰s هستند.
 ب. جهش‌های سویه ۱ در زیرواحد ۳۰s هستند.
 ج. جهش‌های سویه ۱ در هر دو زیرواحد هستند.
 د. جهش‌های سویه ۲ سویه ای در زیرواحد ۳۰s هستند.
 ه. جهش‌های سویه ۲ در هر دو زیرواحد هستند.

غ
غ
ص
ص
غ

۲۱. محققان علم بیوسیستماتیک برای تخمین رویدادهای تکاملی، از قبیل اشتراق دودمان‌ها در کنار شواهد فسیلی از ساعت‌های مولکولی استفاده می‌کنند. ساعت‌های مولکولی بر این اساس بنا شده‌اند که توالی ژنوم در طول زمان با نرخ مشخص تغییر می‌کند. از این رو می‌توان زمان اشتراق دو دودمان را با در دست داشتن نرخ تغییر توالی ژنتیکی تخمین زد. این نرخ در دودمان‌های مختلف و برای نواحی مختلف ژنوم متفاوت است. علاوه بر این، تاریخچه تکاملی جمیعت‌ها هم می‌تواند این نرخ را دستخوش تغییراتی کند.

برای تعیین ترتیب زمانی وقایع اشتراق، دانشمندان درخت‌ها را با استفاده از تاکسونی به نام برونگروه که می‌دانیم از نظر تکاملی دودمانی کهن‌تر (زودتر اشتراق یافته) است، ریشه‌دار می‌کنند و با کمک سایر شواهد (رویدادهایی در درخت که زمان آن مشخص است) زمان هر یک از اشتراق‌ها را تخمین می‌زنند. دانشمندان هم‌چنین برای هر گره در درخت یک درجه حمایت‌شدگی تعریف می‌کنند که نشانگر این است که شکل‌گیری این تاکسون به چه میزان از نظر آماری مورد حمایت است و احتمال دارد رابطه درستی باشد.

در مطالعه‌ای برای بررسی رابطه تبارزایی بین چند گونه (A-E) یک بار از توالی آمینواسیدی پروتئین X و بار دیگر از توالی آمینواسیدی پروتئین Y استفاده شد و درخت‌های بی‌ریشه زیر ترسیم شد. طول خطوط وصل کننده دو گونه با میزان تفاوت توالی آن‌ها رابطه مستقیم دارد. (مقیاس طول دو درخت قابل مقایسه نیست). درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید. (۵مره)

رخ داده باشد، اشتقاق آن‌ها توسط روش‌های مبتنی بر ساعت مولکولی بر اساس همین پروتئین اخیرتر از مقدار واقعی آن تخمین زده می‌شود.

هـ افزایش طول Z موجب افزایش میزان حمایت‌شدنگی تاکسون‌های DE و BC می‌شود.

ص

الف. وجود فشار تکاملی برای تغییر ژنوتیپ مربوط به پروتئین X در دودمان A می‌تواند تفاوت‌های دو درخت را توجیه کند.

ص

ب. رخ دادن یک انتقال جانبی ژن (انتقال یک ژن از گونه‌ای به گونه‌ای دیگر) در ژن مربوط به پروتئین Y بین تاکسون A و

ج. در درخت ساخته شده توسط پروتئین X تاکسون CDEA می‌تواند مونوفیلیتیک باشد.

ص

د. چنانچه در درخت مربوط به پروتئین Y یک انتقال جانبی ژن بین تاکسون‌های A و B

ص

۲۲. در حالی که مواد در اکوسیستم‌ها در چرخه‌ای نسبتاً بسته در گردش‌اند، انرژی در اکوسیستم در جریان است و به اکوسیستم وارد و خارج می‌شود. در اکوسیستم در جزیره فارسی به بررسی شبکه غذایی بین موجودات زنده پرداختیم. در جدول زیر هر کدام از موارد مربوط به یک گونه است. برای هر گونه انرژی وارد شده به مجموع اعضای گونه و بازده آن (درصدی از انرژی ورودی که به سطوح بالاتر منتقل می‌شود)، نشان داده شده است. شبکه حاوی جانداران گوشتخوار، گیاه‌خوار، همه‌چیزخوار و تولید کننده است. هر گیاه‌خوار تنها از یک گونه تغذیه می‌کند و توسط یک گونه مصرف می‌شود.

گونه	انرژی ورودی (واحد فرضی)	بازده (درصد)
A	۱۰۰۰	۲۰
B	۱۵۰	۱۰
C	۲۵,۶	۰
D	۵۵	۲۰
E	۵۰	۱۰
F	۲۸	۲۰
G	۳۵	۲۰
H	۱۰۰۰	۱۰

درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را در مورد شبکه غذایی بالا مشخص کنید. (برای پاسخدهی به سوالات بهتر است شبکه غذایی را بازسازی کنید). (۵ نمره)

- الف. هر دو گونه A و H از تولیدکنندگان هستند.
 ب. گونه F همه‌چیزخوار است.
 ج. گونه C از دو گونه تغذیه می‌کند.
 د. گونه G گیاهخوار است.

هـ همه این شبکه نهایتاً به دو شکارچی (صرف‌کننده رأسی / alpha predator) رأسی ختم می‌شوند.

ص
ص
غ
ص
غ

مسئله ۵. از روشی موسوم به Amplified Fragment Length Polymorphism (AFLPs) برای بررسی‌های ژنتیکی استفاده می‌شود. در این روش، ژنوم جاندار را با آنزیمی محدودکننده به قطعاتی می‌شکنیم. سپس به هر دو انتهای قطعات، یک آداپتور (قطعه‌ای که در یک انتهای مکمل قطعات حاصل از برش است و در انتهای دیگر دارای انتهای صاف (Blunt) است) اضافه می‌کنیم و PCR انجام می‌دهیم. برای اینکه نتیجه روی ژل قابل بررسی باشد، باید تعداد قطعاتی که در واکنش PCR تولید می‌شوند، نسبت کم باشد. برای این منظور، در واکنش PCR از پرایمیر استفاده می‌کنیم که علاوه بر توالی مربوط به آداپتور، دارای چند نوکلئوتید دیگر در انتهای ۳' خود هستند. با این کار تنها قطعاتی که توالی انتهایی آن‌ها مکمل لب پرایمیر است، تولید می‌شوند.

با استفاده از روش AFLPs مطالعه‌ای روی ژنوم یک باکتری به طول ۲۰ میلیون جفت باز صورت گرفت. در این روش از آنزیم محدودکننده BamH I برای برش دادن ژنوم استفاده شد (جاگاه برش در شکل زیر قابل مشاهده است). سپس با استفاده از پرایمیر با توالی ۳'-GATCCGA3'- (--- مربوط به توالی مکمل آداپتور است) واکنش PCR انجام و نتایج توسط الکتروفورز روی ژل بررسی شد. با فرض برابر بودن فراوانی ۴ نوکلئوتید در ژنوم و پراکنش تصادفی نوکلئوتیدها، به طور میانگین چند باند روی ژل مشاهده خواهد شد؟ (از احتمال برابر بودن طول قطعه‌های تقویت شده صرف نظر کنید). (۵ نمره)

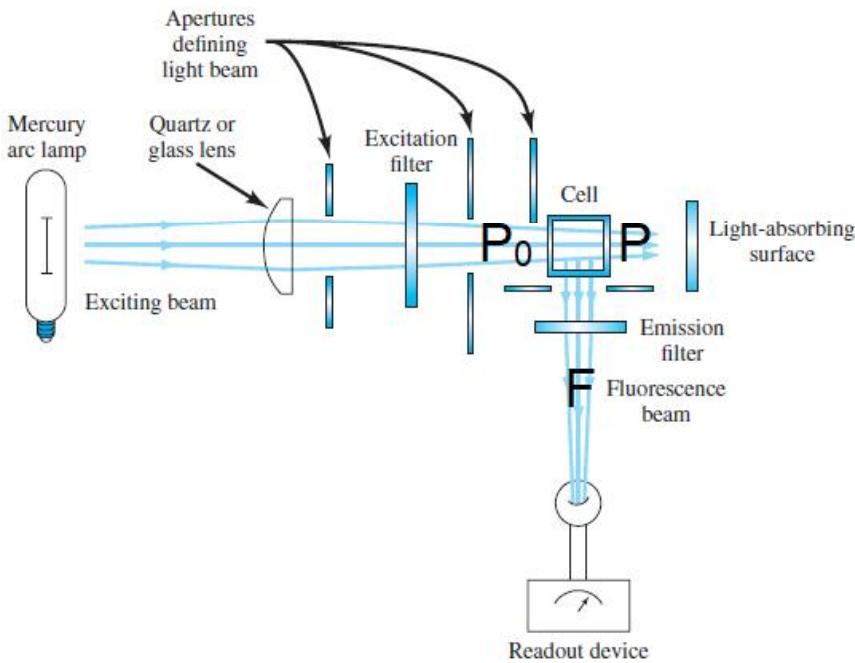
BamH I

5'... GGATCC... 3'

3'... CCTAGG... 5'

پاسخ: ۱۹

مسئله ۶. طیف‌سنجی فلورسنت مولکولی یکی از روش‌های بررسی غلظت یا ویژگی‌های مواد مختلف است که امروزه در زیست‌شناسی کاربردهای بسیار پیدا کرده است. به عنوان مثال، از پروتئین‌های دارای بخش‌های فلورسنت در بررسی مسیرهای پیام رسانی درون‌سلولی استفاده می‌شود. در این روش، ماده فلورسنت با جذب نور در محدوده طول موج معینی برانگیخته می‌شود و سپس پرتویی با طول موج بیشتر را از خود ساطع می‌کند. در شکل زیر یک نمونه از دستگاه‌هایی که برای اندازه‌گیری فلورسنت استفاده می‌شود، نشان داده شده است. نور با توان ورودی P_0 وارد محلول می‌شود. قسمتی از آن توسط پروتئین‌ها جذب و مابقی با توان P خارج می‌شوند. جذب نور توسط پروتئین‌ها از معادلات لامبرت بیر (معادله شماره ۱) تبعیت می‌کند. توان فلورسنت ساطع شده توسط پروتئین‌ها برابر است با حاصل ضرب ضریب k در توان نور جذب شده به وسیله پروتئین‌ها. (۴ نمره)

$$A = \log\left(\frac{P_0}{P}\right) = \epsilon cl : \text{معادله ۱}$$

؛ غلظت ماده مورد نظر ϵ ؛ ضریب خاموشی مولار ϵ ؛ طول مسیر نور در محلول حاوی ماده.

در آزمایشی توان ورودی 200 وات به محلول حاوی نمونه تابیده شد. همچنین پرتو فلورسانس ساطع شده دارای توان 100 وات است. چنانچه k برابر 0.65 و ϵ پروتئین مساوی $mM^{-1}cm^{-1}$ 0.420 طول چاهک (l) $0.5cm$ باشد، غلظت پروتئین در نمونه چند میلی مولار است؟ (لازم به ذکر است طول موج فلورسنت ساطع شده توسط محلول جذب نمی‌شود). (۴ نمره) **پاسخ: ۳**

مسئله ۷. محققان اخیراً کمپلکسی پروتئینی متشکل از ۷ زیرواحد (A-G) متفاوت پیدا کرده‌اند. در این کمپلکس زیرواحدهای A,B هر کدام به ۳ زیرواحد دیگر متصل‌اند. زیرواحدهای C,D,E,F هر کدام تنها به یک زیرواحد دیگر متصل‌اند. زیرواحد G به دو زیرواحد دیگر متصل است. تعداد حالت‌های ممکن برای آرایش این ۷ زیرواحد چند عدد است؟ هر حالت بدین صورت تعیین می‌شود که هر کدام از زیرواحدها به کدام زیرواحدهای دیگر متصل است و آرایش‌های متفاوت با اتصالات یکسان حالت مجزا به حساب نمی‌آیند. (۵ نمره)

پاسخ: ۳۰

مسئله ۸. صفت اتوزومال مغلوبی را در نظر بگیرید که فتوتیپ مغلوب تنها در نیمی از افراد دارای ژنتیپ مغلوب آشکار می‌شود. کودکی در خانواده‌ای سه‌نفری، فتوتیپ مغلوب دارد، اما پدر و مادر او، هر دو فتوتیپ غالب نشان می‌دهند. چند درصد احتمال دارد فرزند آینده این خانواده دارای فتوتیپ مغلوب باشد؟ (فراوانی الـهای غالب و مغلوب هر دو ۰.۵ و جامعه را در تعادل فرض کنید). (۵ نمره)

پاسخ: ۲۲

موفق باشید

